

Ärpit kaivoi repustaan esiin leivän ja työnsi sen pään suuhunsa. Kuiva leipä kostui suussa ja alkoi maistua makealta. Ärpit koetti ensin nakertaa murusia sen raunalta, mutta antoi lopulta periksi ja kastoi leivänpäätä mutalammikkoon, niinkuin muutkin savimontun kurapojat. Kurapojat, siksi heitä kutsuttiin, likaisen harmaaksi värjäytyneitä apupoikia jotka kantoivat savimontosta savea mestarivalajille. Kesä oli ollut kuiva, eikä vettä saatu edes kaivoista. Vähäinen vesi käytettiin juomiseen, mutta ennen kaikkea savenvalantaan. Ärpit koetti puhdistaa nyt pehmennyttä leipäänsä alupaitaansa, mutta suussa ärpit tunsu kuinka hienojakoinen hiekka ja maaaines jauhoi hampaita vasten. Savi löysi lopulta tiensä kaikkialle. Monella, häntä vain hieman vanhemmalla kurapojalla, hampaat olivat jo niin kuluneet, että ne vuosivat koko ajan verta ja niissä oli jatkuva kipu. Kurapoikien leirissä, jotkut pojista itkivät koko yön kivusta. Ärpit nosti katseensa ja etsi turhaan muiden montussa syövien kurapoikien seasta ystäväänsä. Fetteri oli kotoisin samalta laidalta kaupunkia kuin Ärpitkin, mutta kaksi vuotta vanhempi, jo viidentoista. Hän oli tullut savimontulle saman ikäisenä kuin nyt Ärpit, kaksi vuotta sitten, ja oli antanut sanansa Ärpitin puolesta, kun linnanvouti oli etsinyt lisää työväkeä. Ei hän tietenkään voudille ollut puhunut, vaan savenvalajamestarille. Jokainen mestari palkkasi itse omat apulaisensa, vaikka vouti ne suoraan kustansikin. Ärpit arvasi, että Fetteri oli mestari Jokkan luona. Jokka oli valinnut Fetterin kurapoikiensa johtajaksi. Jos tämä tekisi työnsä hyvin, tästä saattaisi joku päivä tulla mestarin oppipoika. Ärpit sylki hiekkaa suustaan. Oppipojaksi hänkin halusi, mutta Jokka ei montaa oppipoikaa tarvinnut. Jos Fetteri paikan nappaisi, silloin hänen ei kannattaisi tänne jäädä. Mutta Fetteri oli sanansa Ärpitistä antanut, ja jos hän nyt kesken kaiken lähtisi, saisi Fetterikin heittää oppipoika haaveille hyvästit. Ei hän ollut ajatellut sopimusta tehdessään, että asiat voisivat näin kimuranteiksi mennä. Hän oli Fetterille paljosta velkaa. Tämä oli ottanut nuoremman pojan suojelukseensa, kun molemmat vielä asuivat samalla kadulla. Ärpit ja Fetteri olivat molemmat isänsä menettäneitä. Ärpitin isä oli kuollut tautiin ja äidin mentyä uusiin naimisiin, poika oli joutunut kadulle. Fetterin isä oli kuollut jo pian Fetterin syntymän jälkeen. Perheen ainoana poikana, Fetteri sai lain mukaan olla kuusivuotiaaksi kruununhovissa. Sen jälkeen kohtuu hyvään elämään tottunut poika joutui kadulle. Suurin osa kruununhovin poikalapsista katosi ensimmäisen vuoden aikana, hovin muurien ulkopuolella. Osa kuoli, mutta useimpien kohtalo lienee ollut kuolemaakin kovempi. Fetterin kolmella vanhemmalla siskolla oli kovempi kohtalo. Vanhin, kolmetoistavuotias Alin, myytiin orjaksi ulkomaille, isältä jääneiden velkojen peittämiseksi. Nuoremmat, Okra ja Puna, jätettiin kadulle, eikä heidän kohtalostaan ollut tietoa. Fetterin äiti oli jättänyt perheen, ja paennut jo päivää ennen miehensä kuolemaa. Velkaisen lesken kohtalo olisi ollut sama kuin orjaksi myydyn Alinin. Toisin kuin Fetterillä, Äritillä oli muisto isästään. Isänsä tekemä savimiekka. Sitä hän säilytti pajunoksista punotussa ja pellavakankaalla ja sammaleella pehmustetussa sylinterissä. Se ei ollut mikään tahansa miekka vaan isänsä kisällityö. Sillä hän oli todistanut olevansa mestarin arvonimen arvoinen savenvalaja. "Ruokatauko loppu", huusi pieni poika montun reunalla. Tämä oli Tikapi, mestarin poika. Kurapoikia, mestari kohteli suhteellisen hyvin, ruumiillinen kuritus oli harvinaista ja johdonmukaista. Jokka oli mestari jota, sekä kurapojat että muut mestarit arvostivat. Vaativa ja oikeudenmukainen mies. Kaikille paitsi Tikapille. Ei ollut harvinaista että Tikapi käveli montulla kädet kepiniskuista mustelmilla, tai naama turvonneena lyönneistä. Ärpit mietti usein, oliko hänen isänsä ollut samanlainen, jopa toivoi niin. Jokka tuntui turvalliselta hahmolta. Huolimatta siitä miten hän Tikapia kohteli, Ärpit tunsu jopa jonkinlaista kateutta Tikapia kohtaan. Ärpit heitti lopun kovasta leivästä reppuunsa ja paiskasi sen montun nurkkaan, muiden poikien lailla. Fetteriä ei vielääkään näkynyt. Ärpit käänsi kurakorin, jota oli käyttänyt tuolinaan ruokatauolla, ympäri ja heitti sen selkäänsä. Sitten hän hölkkäsi lapiomiesten luo ja

nämä täyttivät korin painavalla savella. Ärpit nojasi eteenpäin ja käveli tikkaille, lyhyillä mutta nopeilla askelilla. Tikkaat olivat pahin osuus kantamisessa. Pahinta oli jos kädet pettivät kiivetessä ja tippui alas. Joskus kurapoika saattoi tippua niin, että tämä pudotessaan pudotti muitakin, elempänä kiipeäviä. Harvemmin kuitenkaan sattui mitään vakavampaa vahinkoa. Monttu ei ollut kuitenkaan kuin viitisen metriä syvä. Tikapuut ylös päästyään, Ärpit etsi heti Fetterin silmiinsä ja näki tämän puhuvan mestarin kanssa. Mestari puristi kädellään Fetterin poskea ja ravisti. Jokka oli tyytyväinen Fetterin työhön. Ärpit kiihdytti vauhtiaan ja ohitti edellään kulkevan kurapojan. "Nopeampaa hidastelija!", Ärpit huusi. Niin kovaa, että mestari varmasti kuuli.